

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4554

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2487

C O D I C E S

2488

manu, nitide tamen perscriptus titulum praefert: *Incipit Libellus De Disciplinis Nouiciorum*. Initium est: *Iam dies erat secunda ex quo ueni ad monasterium cuius in primis memini &c.* Monasterium istud *Hirsauensem* est, ad quod ab Abbatе suo *Cluniacensi* ad Regem *Alemanniae* missus Autor noster *Udalricus* illustri genere *Ratisbonae* ortus divertit, rogatusque a Loci Praesule *Wilhelmo* conscripsit Libris III. *Confuetudines Cluniacenses*, quarum hoc Codice solus *Secundus* et initium *Tertiū* continet. Integras edidit e Codicibus nostro recentioribus *Lucas Dacherius Spicil.* T. IV. p. 21. 4. et iterum T. I. p. 641. f. cuius Praeloquium, si lubet, adi. In Nostro varia partim vetustate, partim data etiam opera deleta sunt, quae per errorem scripta. *Capitum* alia divisio; dum enim *Dacherius* XXXVII. nos XLIII. numeramus. C. I. melius legimus: ac si apud nos fecissent, quam Impressa: fuissent; item: *tyrocino cibristi assignatur*, quam: *insignitur*. Caput IV. *De Signis loquendi* (nobis V.) prolixius est in Codice 10. ipsis paginis; adjiciuntur enim Signis *Vetus* Signa plurimarum aliarum Rerum et Actionum silentii tempore facienda. Augmentum istud interjectum est inter verba fol. 7. p. 2. *acrimonia sentitur*, et inter verba fol. 12. p. 2. *Plura sunt, que adhuc dicere possem*. Hoc etiam Capite fol. 7. pro *Rufeolis* five Placentis habetur συνώμονο teutonicum *Craphones* (Krapfen) melius ita exaratum, quam

in margine *Dacherii Crafones*, qui in textu erronee *Cratones* habet. Ad calcem habet Noster: *Explicit Libellus Secundus. Incipit Tercius*. At vero Tertius hic post Praefationem jam in his C. I. verbis abrumptur: *Beatus autem pater Odilo rogatus in extremis suis. quid sibi de successore uideretur. non adquieuit ad hoc quemquam nominare*. Est hic celeber ille *Cluniacensium Abbas*, de quo *Mabilionius* in *Actis SS. O. B. Sec. VI.* P. 1. p. 678. et *Hist. Franciae lit.* T. VII. p. 414. qui cum anno 1049. vitam clauserit, de tempore conjici potest, quo *Udalricus* noster *Confuetudines* suas chartis mandaverit. Meminit ejus *Anonymus Mellic.* c. 110. in *Fabricii Bibl. Eccl.* p. 157. eique *Fabricius* ibi annum 1070. adponit. cum vero *Wilhelmo Abbati Hirsaug.* cuius rogatu *Udalricus* laborem adgressus est, eodem loco annum 1090. tribuat, annus alteruter vacillare videtur. — Codicis nostri quaedam Spatia vacua *Profis* de *S. Nicolao* et nato *Servatore* repleta sunt.

DCLII.

Codex chartaceus lat. Sec. XV. 8ta
Folior. 86. 8. charactere crassissimo currente scriptus et rubricis distinctus incipit: *Nota quod in isto libello continentur notabiliora capitula regule sancti Benedicti magis valentia pro instructione nouiciorum ac fratrum subditorum &c.* Eorum itaque *Klenchus* sequitur, quem excipit *Probemium regule. Ausculata*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4554

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2489

A S C E T I C I .

2490

ta o fili precepta magistri &c. et ad calcem Elenchus Capitulorum omisorum, quae videlicet ad Novitios et Subiectos minus pertinent.

Fol. 39. eodem modo prae-mittitur: *Nota quod in subscriptis continentur statuta ordinis fratrum Celestinorum incipiendo a capitulo XIII. usque ad finem &c.* Pri-ora Capita ob eandem rationem o-missa sunt. Sequitur Elenchus, et *Incipit prologus super statuta se-cundum ordinem fratrum Celesti-norum. Homo ad similitudinem dei factus illi se debet in sui nouitate spiritus reformare &c.* Capitulum ult. est de penis et remissionibus, sed scriptor laborem abrupisse vi-detur. Ceterum *Ecclesiastica haec sunt, quod Jesuitis Regulae Sum-marii et Communes fuere, et pri-mum quidem habetur Cod. Regu-larum Lucae Holstenii aucto a Ma-riano Brockie O. S. B. T. I. P. 2. edit. Aug. Vindel. 1759. p. 113. f.* Alterum autem in tota illa Col-lectione VI. Tomis constante non comparet; quae enim ibi T. IV. p. 476. leguntur *Constitutiones Coelestinorum* prorsus diversae sunt, neque, an alibi impressa sint, quae Codex Statuta vocat, novi. Ordinem porro Coelestinorum Con-gregationem esse Hominum Insti-tutum Benedictinum professorum conditam Sec. XIII. a Petro de Murrone, qui postea Coelestinus V. Pont. Rom. fuit, norunt Hi-storyae ecclesiasticae cultores. Num e tot religiosorum Ordinum re-formationibus et subdivisionibus Ecclesia hac circumdata varietate

multum splendoris acceperit, pa-cique et exemplo publico ample consultum fuerit, non est hic dis-cutendi locus.

Folio Codici praetexto inscripta est pereleganti manu Professio-nis religiosae Formula, qua se Frater Benedictus chramer de Gril-nenbergk Sacerdos wratislauien. di-oc. anno 1498. in manus *Fratriis Andree de freynstat prioris devo-vet monasterio Sanctispiritus Mon-tis paracliti de Oywin*, quod Mo-nasterium Lusatiae prope Zitta-viam prima fuit Coelestinorum in Septentrione colonia ex Italia de-ducta a Carolo IV. Imp. post Sec. XIV. medium. Ejus fata e Scrip-toribus collecta habes in magno Lexico universali T. XXV. p. 2570. Codicem inde ad nos ve-nisse, primum est.

DCLIII.

Codex chartaceus lat. Sec. 614 XVI. Folior. 17. 4. est: *Oratio domini Joannis tritemij abbatis span-bemensis habita in capitulo annali: kl. septembbris. Anno domini: 1499. Initium: Quocienscunque ad pera-gendam hanc synodus vos conue-nisse patres reuerendi contueor: to-ciens noua quadam et incredibili-mentis leticia perfundor &c. Mi-nuit tamen hanc laetitiam, quod se-quitur: Nonne septuaginta quin-que ordinis nostri (Benedictini) pas-tores ad huius synodi celebracio-nem vocati sunt? Et nunc XL. ubi sunt? Quare non venerunt? Putas-ne omnium cause absentium tan-quam legitime admittende sunt?*

M m m m 2

Vereor